

Online- och webbnyheter för TLS medlemmar

Nr 2002:4 2002-07-03

Nyhetsbrevet produceras på uppdrag av TLS. Syftet är att hålla medlemmarna à jour med online-/webbbranschen. Det är inriktat mot information för yrkesmässig användning och avgränsat på i princip samma sätt som branschorgan som Information World Review (IWR), Electronic Information Report (EIR), Online, EContent, Information Today etc. Dessa utgör också de viktigaste källorna vad gäller internationella nyheter. Beträffande Sverige hämtas nyheter av relevans från Computer Sweden (CS), Ny Teknik, DN m fl.

Utöver de sedvanliga avsnitten "Internationellt" och "Sverige" ingår denna gång ett avsnitt kallat "Offentliga information mm i EU och Sverige". Det beror på den mängd rapporter och utredningar från staten och EU-kommissionen som publicerats och som jag ansett värda att relatera på grund av den betydelse för informationsförsörjningen de kan komma att få. Å andra sidan är det tunt med nyheter under "Sverige" - något som jag hoppas ursäktar den grova underindelningen där.

Som bekant redovisar jag normalt belopp i svenska kronor. Med anledning av USA-dollarns kraftiga fall gentemot kronan på senare tid vill jag klargöra att jag konverterar valutor i enlighet med den kurs som gäller när nyhetsbrevet skrivs - utan krav på exakthet förstås.

Nästa nummer av nyhetsbrevet (som tycks kunna slippa namnbyte ännu ett tid eftersom akronymen TLS behålls!) planeras till i slutet av september,

Lars Klasén

SchlumbergerSema InfoData

lars.klasen@infodata.se

0. Tyst vår - igen

"Tyst vår". Ja, så inledde jag nyhetsbrevet vid den här tiden för två år sedan. Och rubriken passar även nu - liksom det jag då fortsatte med: "Utvecklingen inom online/webbbranschen går i vågor. Om hösten var ganska händelsfattig så hände det desto mer i vintras. Sedan dess har det varit ganska lugnt igen". Dock var händelserna under den vintern av en helt annan dignitet den gångna vinterns. Då köpte Thomson Dialog och LexisNexis FT Profile. Nu i vintras var några av de största händelserna Divines köp av Northern Light, OCLCs köp av netLibrary och Dialogs osedvanligt många produktlanseringar.

Därtill är vågorna mindre nu. De stora aktörerna konsoliderar sina verksamheter och integrerar gjorda förvärv. Dialog integrerar NewsEdge, ScienceDirect IDEAL, Thomson sina delar av Harcourt, Divine Northern Light, Ovid Silverplatter etc. Och stora aktörer som Reed Elsevier och Thomson tycks vilja ta det lugnt ännu en tid. Så deklarerar t ex Reed Elseviers CEO Crispin Davis i en intervju i BusinessWeek d 26/6 att "We're certainly not looking for another major acquisition". Ja, det känns faktiskt lite som lugnet efter stormen; efter IT-yrans - en eftertankens tid!

Men visst händer det saker ändå! Vad sägs t ex om att Dialog efter alla år äntligen får tillgång till abstracts från CAS. På sitt sätt revolutionerande! Och lite spektakulärt är väl ändå samarbetet mellan Thomson Westlaw och Factiva - en från konkurrent till Thomson Dialog.

Eftertankens tid, ja. Det tycker jag gäller i Sverige också. Se bara på hur tunt det är med nyheter i detta nyhetsbrev! Men jag tänker mest på att man på de flesta håll börjat inse att det nog kanske inte var så

lyckat att dra igång så många satsningar på webbplatser, söktjänster, portaler och allt vad de kallas. Som nu ska underhållas. När långsiktig finansiering saknas ... Det här märktes på NetLabs konferens, det märks i SverigeDirekt-utredningen, på att BIBSAMs utreder samordning av ämnesportaler, i Ikoner 3/2002 där LUBs Lars Bjørnshauge skriver att "ämnesportaler knappast kan försvaras om man ser en jämförelse mellan kostnader och användning" och att "användningen av den nya teknologin kräver en samarbetsorienterad strategi ..." - bara för att nämna några exempel.

Ja, nu är det alltså samordning som gäller. Åtminstone i ord. Som en introduktion till de många offentliga utredningarna etc jag relaterar i detta nyhetsbrev kan det passa att citera Nils Qwerin, Statskontoret, som på ledarplats i Öppna System 2/2002 skriver att "en effektiv informationsförsörjning ... kan endast åstadkommas om myndigheternas e-tjänster arbetar efter gemensamma regler och normer. ... en ny myndighet bildas ... som ska ha ansvar för samordning av de statliga myndigheternas elektroniska informationsutbyte ... Den samverkan mellan myndigheter som krävs bör organiseras på ett stramare sätt än vad som nu är fallet. ... Någon bör ha ansvar för den gemensamma infrastrukturen." Till saken hör att allt understöds av tankegångarna i EU-kommissionens handlingsplan för eEurope. Vissa kallar visionerna "fluffiga". Må så vara - jag tycker i alla fall att man kan applådera ambitionerna.

Apropå staten är det också intressant att notera de alltmer välvilliga tongångarna vad gäller kommersiella aktörers nyttjande av offentligt producerad information. I en rapport om rättsinformationssystemet sägs att det är de kommersiella aktörernas sak att förädla och tillhandahålla rättsinformation för de professionella användarna. För att inte tala om EU-kommissionen, som tillmäter kommersiella aktörers "återanvändning" av offentligt producerad information en central roll för att stärka EU-s konkurrenskraft, skapa intäkter och nya jobb.

1. Internationellt

1.1 STM, patent, varumärken

DialogWeb får CAS abstracts. Dialog kommer senare i sommar att erbjuda abstracts för de 16 miljoner referenserna i CAsSearch när de söks via DialogWeb (dvs inte via Dialog Classic - inte ens på webben). Det sker via en länk mellan Dialog och CAS (Chemical Abstracts Service) och texten i abstracts kommer därför inte att bli sökbar. Priset per abstract är ännu inte offentliggjort men hamnar troligen på en bra bit över tian. CAS och STN anser sig tydligen ha en så dominant ställning vad gäller marknaden för STM-information att man inte längre anser sig ha något att förlora på att släppa abstracts till sin främste konkurrent; det kan tvärtom ge ytterligare intäkter. (NewsBreaks 17/6 2002)

Dialog fyller 30 år! Dialog startade 1972 som världens första publika onlinetjänst. Och är "still going strong" - ja, väldigt stark till och med. Jubileet firades vid Special Libraries Associations (SLA) konferens i juni och ska följas av lokala evenemang. (Dialog 7/6 2002)

... och FIZ Karlsruhe fyller 25. FIZ Karlsruhe startade den 6 juni 1977. 1978 etablerade man onlinetjänsten INKA. 1983 tecknade man avtal med American Chemical Society (ACS) om CAS och 1984 startade STN. 1986 kom Japan Center of Science and Technology (JISCT) med som tredje part. (STNewsline 6/6 2002, STNews 3/2002). (Anm: Kanske är det pga jubileet som man bjuder på anslutningsavgiften 2.500 till STN för de som tecknar avtal före 31 augusti - och därtill fri sökning upp till ett värde av 500 kr?) (IWR May 2002))

STN har återindexerat och uppdaterat Beilstein som nu innehåller över 8.1 milj substanser. Beilstein kommer fortsättningsvis att uppdateras kvartalsvis. (STNews 2/2002)

Ovid integrerar Silverplatter, vars webbplats läggs ner. Wolters Kluwer har annonserat att Silverplatters webbplats kommer att läggas ner och dess innehåll vara helt integrerat i Ovid Online när

dess webbplats lanseras i ny version i september. Silverplatters produkter kommer dock att fortsätta att marknadsföras under det gamla namnet. (EIR 1/7 2002)

DataStarWeb gratis för biblioteksskolor. Fr o m september kommer DataStarWeb att bli gratis tillgänglig för biblioteksskolor runt om i världen. (EContent Xtra 19/6 2002)

Harcourt ökade omsättningen 65 % för Thomson Corp.'s learning division. Omsättningen under första kvartalet var 3.5 miljarder kr. Samtidigt ligger själva förvärvet av Harcourt bakom en stor del av Thomson Corp.'s förlust under samma tid: 330 milj kr (vilket ska jämföras med en vinst om 1.6 miljarder kr under första kvartalet 2001). Divisionen för Scientific and Healthcare (bl a med Derwent, Micromedix och ISI) omsatte 1.6 miljarder kr och finansdivisionen 3.7 miljarder kr. (EIR 13/5 2002)

60 % av Questel-Orbits omsättning generas utanför Frankrike. Omsättningen 2001 var 220 milj kr och man gick med vinst. Patentinformationsdelen ökar med 17 %. Bland nyligen genomförda lanseringar finns en "kiosktjänst" och varumärkestjänst på Minitel samt en fransk version av QPAT. Questel-Orbit ägs till 80 % av ledningen och 20 % av France Telecom. (Questel-Orbit 2/5 2002)

British Librarys Patent Express läggs ner - vilket gynnar Derwent och Micropatent. British Library innehar världens troligen största samling av patent från alla världens hörn (120 länder!). Dess kopiebeställningstjänst Patent Express läggs nu ner och samlingen kan enbart nyttjas via personligt besök. Detta kommer de kommersiella tjänsterna att göra för att effektuera det ökade antal beställningar de nu förväntar sig. (NewsBreaks 10/6 2002)

Compu-Mark gör databas med 20 milj varumärken tillgänglig online via sin SAEGIS. Det rör sig om WISS-RISS-KISS som hittills bara funnits som "pappersprodukt". Den täcker varumärken från 200 länder och är unikt tillgänglig via onlinetjänsten SAEGIS. (Question Marks June 2002)

Wiley satsar vidare på mobilt. Wiley InterScience MobileEdition utvidgas i år med 15 tidskrifter inom biomedicin, bl a International Journal of Cancer, Muscle & Nerve och Pediatric Pulmonology. Sedan tidigare finns 7 tidskrifter tillgängliga, bl a Cancer, som ju var den man startade med när Wileys tjänst för WAP-telefoner och handdatorer lanserades i december 2000. (Wiley 12/6 2002)

EU-databas om kemiska ämnen som håller på att riskbedömas finns nu på webben Den heter N-Class, innehåller ca 7.400 ämnen och produceras av Nordiska Ministerrådet i samarbete med Europeiska Kemikaliebyrån (ECB). (www.kemi.se/nclass) (Ny Teknik 12/6 2002, Kemikalieinspektionen)

1.2 Affärs-, nyhets-, finans- och rättsinformation

Factiva blir tillgänglig via Westlaw. I och med ett avtal mellan Factiva och West kommer Factiva att göras tillgängligt för Westlaws användare. Detta ger Factiva en chans att nå nya användarkategorier och stärka dess konkurrenskraft gentemot OneSource. Samtidigt ger det Westlaw ett utbud som bättre matchar främste konkurrenten LexisNexis även vad gäller affärs- och nyhetsinformation. Det kan tyckas lite förvånande att West väljer Factiva som partner istället för Dialog och Dialog NewsEdge, som ju liksom West ingår i Thomson. (Factiva är ju också en direkt konkurrent till Dialog och Dialog NewsEdge!). Det som fällt avgörandet tycks vara Factivas större utbud av produkter för integration - samt att det är LexisNexis som är det största "hotet". (EIR 17/6 2002)

Factiva Alerts har lanserats. Produkten erbjuder kontinuerligt uppdaterade nyheter från Factiva direkt till användarnas PC. Konkurrerenter med liknande tjänster är Moreover, Yellowbrix iSyndicate och InfoGate (där gamla "push-kändisen" Pointcast ingår). (EIR 17/6 2002, NewsBreaks 24/6 2002)

Factiva utvidgas med produktinformation från PNN. PNN, Product News Network, tillhandahåller varje månad ny information om ca 1.000 nya produkter i 46 kategorier och därtill ett arkiv med information om över 200.000 produkter från amerikanska tillverkare. (EContent June 2002)

Thomson Financial lanserar Thomson Analytics. Det är ett webbaserat verktyg för åtkomst till och möjlighet till integration och bearbetning av finansiell information i Excel. Bland källorna finns Datastream, Worldscope, Standard & Poor's Compustat och PR Newswire. (EContent 22/5 2002)

Nya bantningar på Reuters. Tidigare neddragningar i år av personal med 1.800 personer räcker inte. Nu får ytterligare 650 personer gå. Ambitionen är att spara 1.5 miljarder kr i år. (DN 21/6 2002)

NewsEdge är nu helt integrerad i Dialog. kallas nu Dialog NewsEdge, och erbjuder bl a nyheter från Bloomberg och Reuters i realtid. (Dialog Sverige juli 2002)

LexisNexis lanserar tjänst för försäkringsbranschen LexisNexis Insurance Solutions är en "one-stop" tjänst som ger tillgång till ett stort antal offentliga dokument, nyheter, information om personer och företag (t ex om ev. åtal, om tillgångar och skulder, riskbedömningar mm). (EContent June 2002)

Quicklaw köps av LexisNexis Butterworths Canada. Quicklaw, som är Kanadas ledande rättsinformationstjänst, har kontor i 10 städer i Kanada och ca 200 anställda. (EContent Xtra 30/5 2002)

1.3 Marknader & branscher

Financial Times publicerar sina "Country & industry surveys" på webben. Till den tryckta utgåvan av FT bifogas de flesta dagar en översikt över en bransch, en marknad eller ett land. De publiceras nu löpande på webben. Det rör sig om ca 240 st per år. (surveys.ft.com) (IWR June 2002)

ProQuest Reference Asia har lanserats. Tjänsten är avsedd att bli den första "one-stop"-resursen för regionen. Den är indelad i regionala moduler, varav den första (Kina, Hong Kong, Macau och Taiwan) är tillgänglig nu. I september följer modulen Sydostasien (10 länder, bl a Singapore och Malaysia). Under 2003 följer resten. ProQuest Reference Asia utökar den "familj" av tjänster i vilken sedan tidigare ingår KnowUK och KnowEurope. (IWR June 2002)

ECNext lanserar CXN Media Portal för nyheter om Folkrepubliken Kina. Det rör sig affärsinformation, ekonomiska och finansiella nyheter och täcker inledningsvis tiden från och med år 2000. Portalen ger också information om 1.100 företag, 100 branschstudier, prognoser mm. (EContent Xtra 19/6 2002)

Hoover's Online ger nu tillgång till företags- och marknadsrapporter från ECNext's Knowledge Center. Det rör sig om mer än 320.000 rapporter från över 735 marknadsundersökningsföretag m fl. (EIR 20/5 2002, EContent Xtra 22/5 2002)

1.4 Företagsinformation

Bolagsinformation i EDGAR nu gratis även i realtid. SEC (Securities and Exchange Commission), USA, ger nu gratis tillgång även till EDGAR-databasen, som innehåller uppgifter om bolag i USA. Tidigare var bara uppgifter äldre än 24 timmar gratis. (NewsBreaks 3/6 2002)

SkyMinder satsar vidare med ännu mer kreditinformation från Graydon och gratisinformation från Hoover's. För det första erbjuder man nu också europeisk kredit- och företagsinformation från kreditinformationstjänsten Graydon UK; till att börja med från Irland, UK, Spanien och Portugal, men snart även Tyskland, Frankrike, Italien, Danmark m fl. För det andra erbjuds nu Hoover's sk "cupules" (basinformation, omsättning, antal anställda mm) om 18.000 företag gratis. SkyMinder ger nu tillgång till information om 36 milj företag i 230 länder. (SkyMinder May 2002, 10/5, 15/5 2002)

Hoover's lanserar produkt för nedladdning till Excel. Produkten, Hoover's Pro Plus, gör att företags- och befattningshavarinformation från Hoover's kan tas direkt in i Excel kalkylblad för vidare

bearbetning och användning i t ex marknadsföringssammanhang. I och med detta hoppas Hoover's öka sin attraktionskraft vad gäller säljare, marknadsförare, etc. I Hoover's Online ingår information om 160.000 befattningshavare vid 18.000 företag. Priset för Hoover's Pro Plus för upp till 5 användare, med obegränsad nedladdning av information, är ca 45.000 kr per år. (EIR 10/6 2002, NewsBreaks 28/5 2002, Hoover's 26/6 2002)

Hoover's drastiska ågärder 2001 har gett effekt. Förra årets stängning av Europakontor och neddragning av personal mm gör att förlusterna (200 milj kr förra året) har hejrats och nu är nära noll. Antalet företagsavtal den 31/3 var 8.000, vilket är 35 % mer än för ett år sedan. Dessa svarade för 67 % av de totala intäkterna under det senaste året, att jämföra med 49 % föregående år. Ett sådant avtal gav i genomsnitt 20.000 kr per år. Av förra årets avtal har 69 % förnyats. (EIR 13/5 2002)

OneSource utvidgar med information från FT.com, Investext, Multex, ProQuest och GuideStar. GuideStar bidrar med information om 20.000 icke vinstdrivande organisationer i USA, FT.com med 300 publikationer, ProQuest med USA-tidningar, Investext med information om 17.000 företag och Multex med utförliga data om 9.200 stora företag i USA. (NewsBreaks 3/6 2002, EContent Xtra 30/5 2002)

Alacra Book kan nu nyttjas via "Pay Per Book", dvs per styck. Alacra Book startade i juni 2001 på basis av ett par tjänster från Data Downlink, som då bytte namn till Alacra. Alacra Book är en onlinetjänst som sammanställer företagsinformation från ett drygt 20 källor till ett enda dokument i PDF. Det rör sig om allt från finansiell information till nyheter. En "bok" kostar från 250 kr; i genomsnitt 1.000 kr. Tjänsten täcker över 30.000 företag. (EContent Xtra 6/6 2002, NewsLink June 2002)

Även Storbritannien är nu med i European Business Register EBR. Däremot har Spanien utgått. EBR är en "portal" till (delar av) officiella företagsregister i 12 europeiska länder. Sverige deltar med PRVs aktiebolagsregister. EBR kan i Sverige förutom via PRV nås via SchlumbergerSemas InfoTorg. (InfoTorg 29/5 2002)

ICC Credit har lanserat sin onlinetjänst Delphinus och tar nu upp konkurrensen med bl a D&B. Speciellt tycks man rikta in sig mindre företag. (IWR June 2002)

LexisNexis gör mer av sin D&B-information vid lexis.com. Det gäller bl a utförlig information om ett företags ekonomiska ställning, betalningsförmåga, förehavanden med myndigheter, viktiga befattningshavares bakgrund, mm. (NewsBreaks 10/6 2002)

Nya neddragningar vid D&B. Nu planerar man att avskeda ytterligare 1.300 anställda. Första kvartalets omsättning var ca 3 miljarder kr (Anm: rör alla verksamheter) och de hittills genomförda besparingsåtgärderna gjorde att vinsten ökade med 3 % till 340 milj kr. Man siktar nu på att öka omsättningen under år 2002 med mellan 3 och 5 % och nå en vinst om 10-12 %. (EIR 13/5 2002)

1.5 E-tidskrifter

CrossRef överväger att starta tjänst för fulltextsökning. Medverkan från förlagen kommer att vara frivillig. Ett förslag ska diskuteras vid det årliga Crossref-mötet i september. CrossRef arbetade initialt med att göra det möjligt för förlag att länka referenser till andra förlag. Sedan utvecklade man möjligheter att länka referenser i databaser till artiklar i fulltext vid förlagen. I planerna ingår nu utvidningar till uppslagsverk, böcker, konferenshandlingar och andra referensverk. Idag deltar 122 förlag i Crossref och de bidrar tillsammans med referenser till 4.8 milj artiklar i 6.300 tidskrifter. (NewsBreaks 28/5 2002)

EBSCO lanserar ny tjänst för e-tidskrifter. Det rör sig om en tjänst benämnd EBSCOhost Electronic Journals Service (EJS) som ersätter EBSCO Online. Den finns i två versioner. "Basic service" blir fritt tillgänglig för abonnenter till EBSCO Subscription Services som ger möjlighet till

sökning i de e-tidskrifter man abonnerar på via EBSCO. "Enhanced Service" ger tillgång till en slutanvändarportal med över 8.000 e-tidskrifter, länkar till över 10.000 e-tidskrifter, pay-per-view-möjlighet, bevakningsfunktioner mm. Ca-prisexempel för Enhanced: 5.000 kr per år för bibliotek med tidskriftsbudget under 1 milj kr, 10.000 kr för budget 1-10 milj kr och 15.000 kr för budget över 10 milj kr. (NewsBreaks 1/7 2002)

EBSCOhost länkar till artiklar i fulltext i JSTOR. Det rör sig om länkningar från EBSCOhosts egna databaser och Medline till ett flertal av de 218 tidskrifterna i JSTOR. (NewsBreaks 13/5 2002)

Alla IDEALs tidskrifter finns nu i ScienceDirect, som därmed ger tillgång till över 1.500 tidskrifter. IDEAL kommer att läggas ner till årsskiftet. (EIR 24/6 2002)

ISI länkar till Swets Blackwell och Wiley. I enlighet med ett nytt avtal ska referenser till artiklar i ISI Web of Knowledge länkas till fulltext i e-tidskrifter i SwetsnetNavigator. På liknande sätt länkas ISI Web of Science till Wiley InterScience och dess 400 tidskrifter. (NewsBreaks 20/5 2002, ISI 10/5, 13/5 2002)

Dialog länkar nu till 8.000 e-tidskrifter i fulltext från över 40 förlag. (Dialog 7/6 2002)

Infotrieve satsar på att bli en "one-stop"-tjänst för tidskriftsinformation. Infotrieve startade sitt teknikprojekt Project Springboard förra året. Det börjar nu bära frukt, inledningsvis i form av större integration mellan det egna och leverantörernas system, vilket ger snabbare och pålitligare leverans av artiklar till kunderna. Bland Infotrievs produkter märks pay-per-article-databasen ArticleFinder, Medline och Publist/DocSource, en databas med mer än 150.000 tidskriftstitlar. Infotrievs närmaste konkurrenter är Ovid och Science Direct. (EIR 13/5 2002)

FIZ Karlsruhe och TIB Hannover lanserar GetInfo - igen. GetInfo tillhandahåller en rad tjänster: utlån, försäljning av artiklar, gratispublikationer från universitet och företag och - framför allt - sökning i fulltextleveranser av digitaliserade artiklar i 50.000 tidskrifter. (Sökning via GetInfos "Browse eJournals" är gratis.) Därtill kan författare och förlag lämna sina dokument direkt till GetInfo för indexerings, tillhandahållande, arkivering och marknadsföring. (NewsBreaks 20/5 2002) (*Det är inte precis första gången GetInfo lanseras ... Är det manne på allvar denna gång?/LK*)

Ingenta börjar ge vinst. Under sex månader fram till och med 31/3 2002 lyckades Ingenta sälja för 52 % mer än samma period året innan. I och med det gick man för första gången med vinst (15 milj kr, upp från minus 55 milj kr året innan). (IWR June 2002)

Fulltext Sources Online gratis på webben - men bara för sökning i källornas titlar. Fulltext Sources Online täcker 17.000 tidskrifter, tidningar, nyhetsbrev mm som finns online i fulltext vid drygt 25 onlinetjänster. För att få uppgift om vid vilka onlinetjänster en viss titel finns krävs abonnemang. Bakom databasen står Information Today. (www.fso-online.com) (ResearchBuzz 26/6 2002)

1.6 Vetenskaplig publicering mm

Scholarly Electronic Publishing Bibliography är nu ute i version 43. Den innehåller referenser till 1.600 artiklar, böcker mm inom vetenskaplig publicering. (info.lib.uh.edu/sepb/sepb.html eller [~.pdf](#)) (ResearchBuzz 26/6 2002)

SPARC har utsett BioMed Central till partner. SPARC uppmuntrar nu sina medlemmar (drygt 200 universitet, forskningsbibliotek m fl) att ansluta sig till BioMed Centrals "institutional membership program", vilket verkar för publicering via BioMed Central och "open access" till vetenskapliga artiklar. Sedan programmet startade i början på året har 21 organisationer anslutit sig, bl a National Institute of Health (NIH), Harvard University, Cancer Research UK och World Health Organization (WHO). De betalar var och en ca 15.000 kr per år för att ge forskare möjlighet att publicera sig via

BioMed Central. Jan Velterop vid BioMed Central säger att införandet av avgifter för publicering inte alls har blivit den "spik i kistan" för BioMed Central som en del trodde (eller hoppades på ...) - antalet publicerade artiklar har tvärtom ökat. (NewsBreaks 20/5 2002)

ARL utvecklar portal för vetenskap. ARL (Association of Research Libraries, USA) har lanserat Scholars Portal Project, vilket man driver i samarbete med Fretwell-Downing, ett programvaruföretag inom biblioteksområdet. Initialt ska man nyttja Fretwell-Downings ZPORTAL för sökningar inom utvalda ämnesområden på webben och i licensierat material. Projektet pågår under tre år och ska därtill utveckla möjligheter till integration med lokal information, t ex sådan som nyttjas för utbildning inom det egna universitetet. ARL hoppas att portalen och samverkan mellan ett stort antal bibliotek leder till att man kan uppträda som en gemensam kraft i relationerna med onlinetjänster m fl, vilket kan leda till en "community of companies" som utvecklar produkter för "the library community"; något som skulle kunna bli till fördel för alla. (NewsBreaks 13/5 2002, EContent Xtra 15/5 2002, EContent JUNE 2002)

1.7 Diverse

QuestionPoint ska förena världens referenstjänster. OCLC och Library of Congress har lanserat QuestionPoint, en produkt och tjänst för "virtuell" samverkan mellan referenstjänster vid bibliotek runt om i världen. Här ingår live-chat, hantering av frågor som kommer in via webben, interaktion via e-mail, automatisk dirigerings till "rätt" bibliotek, tillgång till en allt större "bank" av tidigare ställda frågor och svar, mm. Medverkan kostar ca 20.000 kr per institution eller lägre för sådana som ingår i konsorium. En del ser QuestionPoint som början på en "ny era" i bibliotekshistorien. QuestionPoint har utvecklats inom projektet Collaborative Digital Reference Service, i vilket förutom LC och OCLC 230 andra organisationer har deltagit. (NewsBreaks 10/6 2002, IWR May 2002)

Divine Information koncentrerar sin europeiska kundtjänst till Paris. Den kommer att bemannas med 50 personer. Att man lägger ner de kontor som finns sedan Rowecom-tiden motiveras med att Divine är aktivt i många fler länder än Rowecom och att man hellre än att satsa på ännu fler (små) kontor bygger upp ett stort som effektivt kan möta kundernas behov. Varför Paris? Jo, därför att Divine säljer mer i Frankrike än i andra länder, nämligen för 1.5 miljarder kr, vilket är tre gånger mer än i UK. (IWR May 2002)

Blackwell Publishing skakas av släktfejd. Förra årets samgående mellan Blackwell Publishers och Blackwell Science har halverat värdet på de "andelar" i företaget som Tony Blackwell och de andra i släkten Blackwell äger. Detta har lett till interna strider som kan leda till att företaget säljs. Det spekuleras om att även Swets Blackwell kan påverkas, något som dock knappast kan ske eftersom Swets numera är ensam ägare. År 2000 omsatte Blackwell Publishers 450 milj kr och Blackwell Science 1.5 miljarder kr. (NewsBreaks 3/6 2002)

Expertrapport från OCLC om metadata och digitala arkiv. Den är baserad på Open Archival Information Systems (OAIS) modell och heter "Preservation Metadata and the OAIS Information Model. A Metadata Framework to Support the Preservation of Digital Objects". (www.oclc.org/research/pmwg/pm_framework.pdf) (NewsBreaks 1/7 2002)

Minimala Tasini-effekter för Gale. Gale uppger att av 25 milj poster har man tagit bort mellan en kvarts och en tredjedels procent. Vad gäller specifikt "tidningar" är dock effekten större: av 12 milj poster har 2 % tagits bort. (Information Today July/August 2002)

Danska tidningar vill stoppa eller ha betalt för djuplänkar. Danska Newsbooster sänder länkar till artiklar till kunder mot betalning. Länkarna går direkt till artiklarna och det rör sig alltså om djuplänkar. Detta vill Danske Dagblades Forening stoppa eller åtminstone att Newsbooster ska betala ersättning för. I USA har tidningar gått till domstol för att stoppa djuplänkar men misslyckats. Webbgrun Jacob Nielsen menar att "Deep linking is good linking". (CS 14/6 2002, MFD Consult 25/6 2002)

1.8 Digitaliseringar

OCLC och Olive Software går samman om produkt för digitalisering av tidningar. Man väntar sig nu att bibliotek i USA ska ta sig an digitaliseringen av sådant material som inte längre är upphovsrättsskyddat, i första hand äldre, lokala, tidningar i USA (i samverkan med utgivarna). Olives produkt ActivePaper Daily gör webbversioner direkt från tryck medan ActivePaper Archive åstadkommer konvertering till XML (innehåll, struktur, layout, bilder bevaras) för sökning. (NewsBreaks 28/5 2002)

ProQuest fortsätter att satsa på digitalisering av tidningar. Till skillnad mot OCLC/Olive koncentrerar man sig på större tidningar (dvs inte lokala) i USA. Därtill riktar man också in sig på upphovsrättsskyddat material, t ex nyare tidningsarkiv, i samarbete med utgivarna. Status är f n: New York Times: 99 % klart, Wall Street Journal: 99 % klart, Washington Post: 30 % klart (helt klart början av 2003), Christian Science Monitor (helt klart 2003). (NewsBreaks 28/5 2002)

Gale Group digitaliserar 1700-talet. Det rör sig om 150.000 engelskspråkiga böcker (dvs nästan alla som finns) med totalt 20 milj sidor. Arbetet sker i samverkan med British Library och andra bibliotek och ska resultera i en tjänst på webben i juni 2003. Gale Group samarbetar sedan tidigare med BL. Det gäller digitaliseringen av The Times (London) 1785-1985. (NewsBreaks 17/6 2002)

Cold North Wind digitaliserar alla tidningar i Mexiko. Kanadensiska Cold North Wind har fått sin hittills största order. National University of Mexico betalar nära 100 milj kr för att få 490 titlar fr o m 1600-talet med totalt över 20 milj sidor digitaliserade. Arbetet tar tre år och resulterar i världens största webbplats för spanskspråkiga tidningar. Abonnemang kommer att erbjudas universitet, skolor etc. Cold North Wind arbetar sedan tidigare bl a med att digitalisera 158 års arkiverade Globe and Mail med totalt 1.4 milj sidor. (ResearchBuzz 31/5, 26/6 2002, Ottawa Citizen 20/6 2002)

1.9 E-böcker

Books@Ovid utvidgas med böcker inom medicin från McGraw Hill. Det rör sig om 115 böcker (referensverk mm) och gör att antalet titlar vid Books@Ovid ökar till 275. (EContent Xtra 6/6 2002)

netLibrary's e-böcker integreras i WorldCat-databasen i FirstSearch. (OCLC eBook.news May/June 2002)

250 titlar i OnlineBooks från Wiley InterScience. Det rör sig om monografier och handböcker inom kemi, medicin, elektroteknik/telekommunikationer. Vid årets slut är antalet 300. (Wiley 12/6 2002)

Ryktet om e-böckernas död är betydligt överdrivet. Det skriver Donald T.Hawkins i sin artikel "Electronic Books: Reports of Their Deaths Have Been Exaggerated". Den ger en utmärkt översikt över marknaden och dess aktörer, e-bokanvändning (bl a i bibliotek), piratkopiering mm. (Online July/August 2002) (Anm: Jag hinner inte relatera den här - jag fick artikeln i min hand precis nu när nyhetsbrevet ska publiceras. Så du får väl läsa den i sin helhet på (www.infoday.com/online/jul02/hawkins.htm) /LK).

1.10 Online- och informationsmarknaden

Thomson Corp. noterat på New York-börsen. Aktievärdet vid introduktionen var närmare 10 miljarder kr. I och med börsnoteringen hoppas Thomson att bli mer känt. Bedömare menar att detta också kan få betydelse för informationsindustrin generellt. För folk i gemen är ju "information" lika med "Internet" trots att informationsindustrin är värd sådär 1 biljon kr! (NewsBreaks 24/6 2002, IWR June 2002)

Information Today har köpt Online Inc. I och med detta övertar man tidskrifterna EContent och EMedia samt de tre konferenserna WebSearch University, Buying and Selling eContent och Intranets. Information Today äger sedan tidigare tidskrifterna Information Today, Searcher, Computers in Libraries, KMWorld och Online (som man köpte av Online Inc i höstas) och driver konferenserna Computers in Libraries och Internet Librarian. (IWR June 2002)

EIRs kvartalsredovisning av aktörer på informationsmarknaden Under första kvartalet 2002 omsatte Equifax 2.5 miljarder kr (vilket innebär - 46 % jämfört med första kvartalet 2001), D&B 3 miljarder kr (- 11 %), OneSource 135 milj kr (-2 %), ProQuest 980 milj kr (7 %), Factiva 600 milj kr (-1 %), Thomson Corp 17 miljarder kr (13 %), Hoover's 76 milj kr (4 %), Dow Jones & Co 3.8 miljarder kr (-16 %), AOL/Time Warner 93 miljarder kr (7.5 %), Edgar Online 39 milj kr (- 5 %), Yahoo! 1.8 miljarder kr (7 %) och Market Watch 93 milj kr (- 17 %). Beträffande kvartalets inkomster kan noteras att AOL/Time Warner har gått från en förlust på nära 14 miljarder kr till nästan plus/minus noll, att Hoover's gjort detsamma från en förlust på 200 milj kr och att Yahoo! däremot ökat sin förlust till en halv miljard kr från drygt 100 milj kr första kvartalet 2002. (EIR 13/5 2002)

Onlinekundernas nedskärningar drabbar tryck och CD-ROM - inte online. Det visar en studie som Simba utfört i USA bland stora företag inom områdena finans, IT, läkemedel, juridik, dagligvaru-industrin och telekom för att utröna effekterna av det försämrade ekonomiska klimatet. Men prismedvetenheten har ökat; faktum är att priset nu är den viktigaste faktorn vad gäller val av onlinetjänst. Mot bakgrund av detta är det inte att förvåna sig över att det största hotet för onlinetjänster med affärs-/nyhetsinformation kommer från gratistjänster på webben (som dock är färre än tidigare) och kundernas egna intranät. Detta hot finns inte för finanstjänster typ Reuters - här kommer det främsta hotet från konkurrenterna. Ett bekymmer för onlinetjänsterna att när kunderna drar ner på personal så minskar också de fasta licensavgifterna, som ju ofta baseras på antal användare. Ett intressant resultat av studien är att online nu är ikapp offline (dvs tryck och CD-ROM) vad gäller kundernas utgifter för information. (EIR 17/6, 24/6 2002)

Trenden håller i sig: minskat deltagande på informationsbranschens evenemang. Jag har tidigare rapporterat om minskningen för Online Information i London. Nu rapporteras att UKOLUG Biennial Conference i juni ställdes in pga för få anmällda, att KM 2002 i London hade färre utställare och Info Today 2002 i New York hade såväl avsevärt färre deltagare som utställare än förra året. Bland utställare som saknades på InfoToday 2002 fanns bl a Factiva, Hoover's, ebrary och LexisNexis. (IWR June 2002, Information Today July/August 2002) (*Anm: Jämför Sverige: TLS vårkonferens finns inte längre - och på mässan Information Management finner man inte längre någon "information". (Se nedan.) Bara för att nämna några exempel. /LK*)

"Free, Fee-Based and Value-Added Information Services" är en ny vitbok från Factiva. Här relateras bl a en studie av Outsell, som undersökt informationsanvändningen bland "knowledge workers": 62 % av dem tror att all information finns på webben. Samtidigt visar det sig att två tredjedelar av de publikationer de nyttjar mest inte finns på webben. Vitboken kan erhållas via factiva.com/collateral/files/whitepaper_feevsfree_032002.pdf (EContent Xtra 15/5 2002)

Förlags- och innehållsindustrin backar även 2002 och 2003. Det förutspår branschanalytikern Outsell. Den minskning som, enligt Outsell, pågått i flera år fortsätter därmed. En ljuspunkt är dock att "corporate training and learning" växer med 10 % per år. (Information Today July/August 2002)

1.11 Kreditinformationsmarknaden

Tuffa tider på kreditinformationsmarknaden Omsättningsökningen 1999-2000 var 1 % och ännu lägre 2000-2001. 2002 ser ut att bli ännu värre. Situationen är en direkt återspeglning av läget på finansmarknaden, där många av aktörerna - och kunder till kreditinformationstjänsterna - genomför(t)

drastiska nedskärningar eller går under; en utveckling som motverkar intäkterna från de nya kunder man lyckats vinna.

Equifax, USA-baserat och ett av de allra största kreditinformationsföretagen, med uppgifter om över 400 milj kreditkortsinnehavare, minskade nyligen personalen med 700 personer. Försäljningen minskade med 8 % till 2.5 miljarder kr under första kvartalet i år jämfört med samma kvartal 2001. (Anm: siffrorna här hänför sig enbart till försäljning av kreditinformation om konsumenter).

Giganten **D&B**, som har 90 % av marknaden vad gäller kreditinformation om företag, har minskat sin personal med 3.300 personer (31 %) på två år. I kraft av sin marknadsdominans är D&B speciellt utsatt när marknaden stagnerar. Man försöker möta detta genom nysatsningar i Asien och Latinamerika, där man ökade försäljningen med 11 % under det senaste kvartalet. D&Bs försäljning av kreditinformation om företag uppgick första kvartalet 2002 till 2.5 miljarder kr; en minskning med 2 % jämfört med 2001.

Experian, UK, är också en stor aktör vad gäller kreditinformation om privatpersoner. Man har uppgifter 220 milj konsumenter och 14 milj företag. Dess omsättning första kvartalet var 1.25 miljarder kr, - 3 % jämfört med 2001. Experian har under det senaste året minskat sitt antal anställda med 700. Experian stärkte sin roll på marknaden i april då man köpte ConsumerInfo.com (för 1.2 miljarder kr).

Ett annat företag, **TransUnion**, sålde konsumentkreditinformation för 1.33 miljarder kr under samma tid, en minskning med drygt 3 %. TransUnion har förlorat i trubbel sedan man sålt information som man samlat in från banker, kreditkortsföretag etc för marknadsföringsändamål. Detta har nu förbjudits av högsta domstolen varför TransUnion riskerar en rad stämningar pga anmälningar från privatpersoner; något som t o m kan leda till dess konkurs. Ärendet påverkar hela branschen, inkl Equifax och Experian. (EIR 20/5, 10/6, 17/6 2002)

1.12 Marknads(förings)information

Även aktörerna inom marknads(förings)information har det tufft. Det beror främst på den försämrade ekonomiska situationen i USA som gör att efterfrågan på adresser för marknadsföring etc minskar. Här några uppgifter från EIR m fl om de största aktörerna på marknaden. **VNU** leder ligan efter sitt köp av ACNielsen år 2001 och omsätter nu 23 miljarder kr. Närmaste konkurrent är **Acxiom** med ca 8 miljarder kr. Acxiom innehar en databas med uppgifter om över 95 % av hushållen i USA. Andra aktörer är **Information Resources**, som omsätter drygt 5 miljarder kr, **Catalina Marketing Group**, drygt 4 miljarder kr, **D&B**, som omsätter ca 1 miljard kr inom detta område, och **Jupiter Media Metrix**, med ca 0.9 miljarder kr. Jupiter Media Metrix bantade för drygt ett år sedan sin personal från 1.000 till 430 personer. Nu säljer man verksamheter motsvarande två tredjedelar av företaget, bl a sin "audience measurement service" som köps av **comScore** och där formeras till **Media Metrix Division**. I och med detta återstår bara **Jupiter Research Unit**. (EIR 10/6, 17/6 2002, EContent Xtra 13/6 2002)

1.13 Nätannonser, bredband och e-hälsa (USA)

Annonser på Internet minskar - men inte lika mycket som reklam i TV och radio. Det gäller i alla fall i USA, där annonsmarknaden under fjärde kvartalet 2001 betr Internet var 7.5 % mindre än 2001 medan TV minskat 12 % och radio 20 %. Den totala Internetannonsmarknaden i USA år 2001 var ca 70 miljarder kr, en minskning med 12 % jämfört med 2000. (EIR 24/6 2002)

Snabbt ökad bredbandsmarknad i USA. Antalet abonnenter har ökat med över 12 % på ett år, till 8.8 miljoner. Men fortfarande finns sex gånger så många "modemabonnenter". Antalet ökar dock inte alls så snabbt: 5 % på ett år. Det totala antalet Internetabonnenter i USA är 57 miljoner. Störst är AOL

med 35 miljoner abonnenter, varav 2.2 milj via bredband. Störst betr bredband är AT&T Comcast med 2.3 miljoner abonnenter. AOL har dock störst chans att öka betr bredband just pga sina många modemkunder som man förstås marknadsför sig intensivt mot. AOL Time Warner marknadsför sig på samma sätt mot sina 12.5 miljoner kabelabbonenter - och AT&T mot sina 19 miljoner. Microsoft har 8.3 miljoner modemabbonenter men bara 0.6 miljoner via sitt MSN Broadband. (EIR 27/5 2002)

110 miljoner amerikaner nyttjar information om e-hälsa på nätet. Det visar en studie av Harris Interactive. År 2001 var antalet 97 miljoner. (Health Care News May 8 2002)

WebMD på bättringsvägen. Visserligen sjönk e-hälsoföretaget WebMDs omsättning under första kvartalet med några procent till 1.9 miljarder kr, men förlusterna vara bara 280 milj kr. Detta ska jämföras med den gigantiska förlusten 10 miljarder kr samma tid 2001; en förlust orsakad av nedskrivningar och amorteringar - något man nu är fri från. (EIR 20/5 2002)

1.14 Sökmotorer mm

BBCs nya sökmotor BBCi Search orsakar kontroverser. Sökmotorn, som bekostas av BBC, ska vara fri från annonser och därmed ge mera "objektiva" sökresultat än de annonsfinansierade. "Otillbörlig konkurrens", menar konkurrenter som Lycos UK och Overture. Andra menar att den prioriterar träffar på BBC- och UK-webbplatser före andra. Hur som helst nyttjar BBCi Search teknik från Google och får god kritik vad gäller funktionaliteter och täckning. (www.bbc.co.uk) (Silicon.com 3/5 2002, Web Search 6/5 2002, NewsBreaks 13/5 2002, IWR June 2002)

Yahoo! tar betalt för artiklar i New York Times. Avtalet mellan Yahoo! och NYT har reviderats och nu är bara s k "top stories" från NYT gratis. Priset för övriga är detsamma som NYT självt tar, dvs ca 25 kr per st (eller lägre vid köp av flera artiklar). NYT:s egen webbplats tar betalt för artiklar som är äldre än en vecka medan flertalet av de färskaste är gratis. Sökning är gratis. (CNET News.com 15/5 2002, NYT 28/6 2002)

FAST har 2.1 miljarder webbsidor i sitt index. Därmed har man passerat Google, som har 2 miljarder sidor. Men FAST menar att Google inte har ens så många: "en del är inte fullständigt indexerade". Bakom de 2.1 miljarder sidorna finns mellan 6 och 8 miljarder insamlade dokument; ett antal som reducerats pga överlappningar och borttagande av spam mm. FASTs dokument är sökbara via FASTs AllTheWeb.com och Lycos, som ju nyttjar FAST. (NewsBreaks 24/6 2002, EContent Xtra 19/6 2002)

Webbplats som vågar när Google backar. Google utesluter länkar till en del upphovsrättsligt känsliga sidor för att inte riskera åtal. Men länkarna skickas till Chilling Effects Clearinghouse, ett projekt stött av en medborgarrättsorganisation, som publicerar länkarna på sin webbplats. (CS 15/5 2002)

Lycos Finance kan nu sökas i naturligt språk. Detta som resultat av ett samarbete mellan Terra Lycos och iPhrase. Istället för att fundera på sökord kan sökfrågorna kan utformas i stil med "Which software companies have the highest sales?". (finance.lycos.com/home/iphase/overview.asp) (ResearchBuzz 26/6 2002, Lycos 28/6 2002)

Sökmotorn SurfWax söker i databaser på "the invisible Web". Med gratisversionen av SurfWax (man måste dock registrera sig) kan man söka i ca 500 av de "källor"/databaser som vanliga sökmotorer inte indexerar - dock högst 10 åt gången. För ca 250 kr per år kan man söka i 1.350 källor och för ca 600 kr per år i 1.850 källor (dock högst 15 åt gången). Källorna kan ordnas i egna grupper (som kan sparas). (Online May/June 2002) (Anm: Det hela påminner om vad man själv kan åstadkomma med svenska Sunstones produkt Portal Maker - fast där måste man ju själv göra anpassningar till sökspråken för de källor/databaser man önskar nyttja. /LK)

All astronomi på ett ställe . Projektet Astrogrid ska göra "all" astronomisk information åtkomlig via en webbplats. Även rådata ska ingå - så att astronomerna ska slippa konvertera data till användbara format. (Ny Teknik 15/5 2002)

Resourceshelf nu "officiellt" flyttad till Free Pints webbplats . Bakom denna gratistjänst med nyheter och tips om (sök)resurser på webben står Gary Price (författaren till The Invisible Web). Den uppdateras dagligen. (resourceshelf.freepint.com) (Free Pint 13/6 2002)

1.15 Verktyg

STN lanserar STN Easy for Intranets. Den gör att alla användare i en organisation kan nå och nyttja de 85 databaserna i STN Easy. Åtkomst, behörigheter, sökprofiler för löpande bevakning, mm kan administreras lokalt av t ex en informationsspecialist. (NewsBreaks 17/6 2002, EContent Xtra 19/6 2002, STNnewline 6/2002)

Factiva har lanserat Factiva Developer's Kit. Det rör sig om ett plattformsoberoende XML-baserat API (application programming interface) med vilket kunderna kan skräddarsy applikationer som integrerar information från Factiva i de egna affärssystemen, intranäten och portalerna. (EIR 27/6 2002, NewsBreaks 3/6 2002, EContent Xtra 30/5 2002, Factiva 4/6 2002)

Nya Factiva Editor gör det möjligt att länka artiklar till internt material. Produkten medger också "märkning" av artiklar, för att de t ex ska uppmärksammas speciellt. (IWR May 2002)

FileNET har licensierat Verity och kommer att nyttja Veritys K2 Developer för att ge sina kunder avancerade sökfaciliteter. Man fäste sig speciellt vid K2Ds hantering av XML. (IWR June 2002)

2. Sverige

2.1 Kommersiella tjänster, affärshändelser, diverse

EG-rätt tillgänglig via Pointlex. Den juridiska onlinetjänsten Pointlex ger nu sina kunder tillgång också till EGs fördrag, lagstiftning, rättspraxis mm. (Pointlex 5/6 2002)

Divine satsar i Sverige. Divine må koncentrera sin kundtjänst i Europa till ett enda kontor (Paris - se ovan) men det hindrar dem inte från att etablera försäljningskontor på andra ställen. I april etablerade man sig i Sverige. Man riktar här in sig på "system för innehållshantering" (som sägs vara "funktionellt likvärdiga med konkurrenter som Interwoven, Vignette och Documentum") men ligger för den skull inte lågt vad gäller sina tjänster med information. (CS juni 2002)

Gratistjänst för offentliga upphandlingar. Intendernet AB har startat en webbtjänst som erbjuder privata leverantörer och offentliga upphandlare sökning bland och bevakning av offentliga upphandlingar. Den är baserad på TED (2.500 nya annonser dagligen), Landstingsförbundets databas och på egen annonsackvisitation. På sikt planeras betaltjänster. (Intendernet 20/6 2002)

Affärsnyheter från Finans Vision på Comhem. Nyheterna ska presenteras i en egen ekonomi- och finanskanal på Comhem, som hade 950.000 unika besökare i april. (Finans Vision 25/6 2002)

Fortsatt turbulens kring Affärsvärlden - Ekonomi24. Som en konsekvens av sammanslagningen av Affärsvärlden och Ekonomi24 minskas nu personalen, från 43 till 25 (varav 4.5 arbetar med webben). Man fokuserar initialt på Affärsvärlden som man måste få "på banan". Än så länge finns Ekonomi24s betaltjänst på webben kvar. En del av databastjänsterna övertas av ägaren Ekonomi & Teknik Förlag

centralt - som förlåter" en majoritet av de 150 anställda ta 4 veckors extra ledigt i sommar - för att spara pengar (150 milj kr). (DN 21/5, 1/6, 14/6 2002)

PrioInfo satsar stort på e-böcker. Man har under våren tecknat samarbetsavtal om nordisk representation med ett flertal ledande e-boksproducenter. Bland de man representerar finns nu ebrary, netLibrary, xreferplus, Books24x7.com, Books@Ovid, Wiley InterScience m fl. (PrioInfo Mail 28/5 2002)

Stora förluster för Nationalencyklopedin - men nättjänsten går med vinst. Förra året blev förlusten 40 milj kr, på en omsättning om 128 milj kr. Ägaren IMP måste nu täcka underskottet. Personalstyrkan har halverats till ca 50 sedan avknoppningen från Bra Böcker år 2000. Nättjänsten ne.se sägs dock numera gå med vinst. (SvD 13/4 2002)

Nationalencyklopedin startar söktjänst för att upptäcka plagiat. Fusket är utbrett vid högskolorna. Nu har NE och företaget Urkund öppnat en söktjänst där lärare kan jämföra studenternas formuleringar med NEs. (DN 17/6 2002)

Svenska webbplatser för e-hälsa uppfyller inte EU-krav. Socialstyrelsen har granskat 35 svenskspråkiga webbplatser om hälsa och sjukdom. Ingen uppfyller de krav socialstyrelsen utgått från, dvs de som EU-kommissionen har föreslagit. Bara fem informerar klart om hur webbplatsen finansieras. I övrigt fanns stora brister vad gäller bl a källhänvisning, datummärkning och hantering av personuppgifter. (Metro 14/5 2002, DN 1/6 2002)

Även Svenska kyrkan ska starta portal. Den öppnas i september och ska då bestå av länklista, diskussionsgrupper, aktuella debatter, kalenderdatabas mm. (Metro 14/5 2002)

Pressens Bild köper Bildhuset. Pressens Bild, Sveriges största bildbyrå, har 70 medarbetare och omsatte 95 milj kr 2001. De 49 fotografer som ägde Bildhuset kommer att fortsätta arbeta under samma namn. (DN 24/6 2002)

Mogul bygger internettjänster för kreditupplysningar. Man har fått en order värd 12 milj kr från av D&B gällande tjänster (som idag finns på CD-ROM) för såväl Norden som övriga Europa. Avtalet löper på tre år. (CS 28/6 2002). Tidigare i år startade ICC (UK) sin webbtjänst Plum. Den har utvecklats av Mogul, som nu har fått i uppdrag att vidareutveckla den. (Mogul juni 2002)

Tidskriften Industry Standard nedlagd - går upp i CIO Sweden. Förlaget är fortfarande IDG. (CIO Sweden juni 2002)

Vägledning om XML från Statskontoret. Den heter "XML-teknik och metadata" och ger generella rekommendationer. (www.statskontoret.se/cgi-bin/bokhandel/index.cgi) (Öppna System 2/2002)

2.2 Offentlig producerade tjänster

Forskning.se nu öppnad. Portalen ska göra det lätt att hitta information om forskning vid universitet och högskolor. Den riktar sig till en början mot journalister, skolor och allmänheten. Här finns pressmeddelanden från universitet och högskolor, länkar till populärvetenskapliga webbplatser och redaktionellt material. Portalen ägs och utvecklas av Vetenskapsrådet, FAS, Formas och Vinnova. (CS 15/5, 17/5 2002, Ny Teknik 23/5 2002)

AMS webbplats slår andra jobbwebbplatser med råge. I mars hade den 700.000 unika besökare. Av de kommersiella "konkurrenterna" hade Jobline/Monster 149.000, Hotjobs 109.000, Stepstone 77.000 och Manpower 53.000. (Öppna System 2/2002)

Statskontoret öppnar webbplats för konkurrensfrågor i offentlig sektor. Många offentliga verksamheter säljer varor och tjänster i konkurrens med privata företag. Sådan verksamhet bör provas nog-

grant och i första hand inriktas på/avgränsas till sådant som inte marknaden kan erbjuda. Avsikten med webbplatsen är bl a att motverka risken för hämmande effekter på särskilt små företag. Här finns länkar till remissvar, debattartiklar mm. (www.statskontoret.se/konkurrens) (Stk 26/6 2002, CS 28/6 2002)

Vårdguiden har lanserats (igen). Vårdguiden, Stockholms läns vägvisare till vården, har nu öppnats även för allmänheten. Den öppnades för vårdpersonalen hösten 2001. Den består av ca 6.000 sidor. Teknikutvecklingen har kostat 25 milj kr och arbetet med innehållet 10 milj kr. (LT 13/6 2002)

Bok om begagnade bilar nu som gratis databas på nätet. Konsumentverket och Bilprovningen har nu lagt ut Beg.bilguiden på webben. (Metro 28/6 2002, DN 1/7 2002)

Göteborgs universitetsbibliotek blir först i Europa med böcker från Ebrary. Det rör sig om snart 10.000 e-böcker. Man har tidigare satsat på netLibrary med 700 e-böcker. (CS 3/6 2002)

Ny databas om kommuner och landsting med SCB som huvudman. Databasen ska innehålla drygt 200 uppgifter som ska belysa organisations- styr- och verksamhetsformer samt demokrati och rätts-säkerhet. Det föreslår Statskontoret i sin "Uppföljning av förnyelsearbetet i kommuner och landsting". (Statskontoret rapport 2002:5) (www.statskontoret.se/cgi-bin/bokhandel/index.cgi) (Öppna System 2/2002)

2.3 "Evenemang"

Information Management-mässan inte längre intressant för den som söker information. Den mässa som startade som Online Information Scandinavia 1998 har gradvis "degenererats" vad avser information (i sig). Den som sökte sådan på årets upplaga, benämnd "Business Software & Information Management 2002", fann troligen ingen alls. Nu är det affärssystem och dokumenthantering som gäller! Mässan, som ägde rum i maj på Sollentunamässan, drog förra året bara hälften så många utställare (ca 70) och besökare (3.000) som förra året. (CS 17/5 2002)

KTHB värd för ICSTIs konferens om vetenskaplig information. ICSTIs (International Council for Scientific and Technical Information) endagskonferens "Scientific information - the challenges of creating and maintaining access" ägde rum vid KTH i juni. Höjdpunkten stod, enligt min mening, professor Ian Butterworth, Imperial College, London, för med sitt föredrag "University view on user behaviour in accessing scholarly information". Han berättade bl a att 69 % av dagens forskning är "group research", varav 46 % sker via "remote collaboration". Faktum är att det är mer troligt att en forskare kommunicerar med avlägsna kolleger än med "kollegan på våningen ovanför". Det här har såklart konsekvenser för informationsanvändningen. Han nämnde också att en Ingenta-studie visat att 30 % av forskarna betalat för dokument med egna pengar (kreditkort) - i snitt 300 kr per dokument. Inte undra på då att de i första hand letar gratisinformation på webben! Uwe Assmann, Linköpings universitet, talade om "det svenska Semantic Web-projektet" (Swedish Semantic Web Initiative - SWEB), som han leder (och som jag inte kände till). Totalt blev vi serverade ett dussin föredrag - men tyvärr fanns ingen tid för diskussion, något som hade suttit fint med så många prominenta personer samlade! Konferensen drog ca 70 deltagare, varav ca 40 från utlandet. Marie Wallin, KTHB, höll i trådarna - med den äran. (LK)

Dialog NewsRoom lanseras officiellt i Sverige den 22 augusti. Ambitionen för NewsRoom innefattar bl a 7.000 kontinuerligt uppdaterade källor. (Dialog Sverige juli 2002, Dialog 7/6 2002)

Svenska Nätnetföreningen SNIF anordnar sitt första seminarium den 23 september på KB. Temat är "Svensk nätinformation - möjligheter och problem". SNIF har f n 16 institutionsmedlemmar, nästan alla från den offentliga sektorn. (www.snif.nu) (SNIF 1/7 2002, LK)

2.4 Lite mobilt mm

Nordiska mobilportaler på fallrepet - miljardsatsningar går i graven Telia har lagt ner de två sista Speedy Tomato-portaler i Finland och Danmark. Därmed går en satsning som kostat kanske 2 miljarder kr (!) i graven. Room33, som kostat minst 200 milj kr, har lagts ner. Nu stryker norska Telenor satsningen på mobilportalen Djuiice, som kostat uppskattningsvis 500 milj kr sedan starten för två år sedan. Finska Soneras portal Zed kan nu komma att säljas till Yahoo!. (Finans Vision 18/6 2002, CS 27/5, 5/6 2002, DN 6/6 2002).

Det tycks som om det enda bärkraftiga vad gäller mobiltjänster är SMS - med tjänster för privatpersoner. (Se PTS-studien nedan). Och nu kommer MMS, dvs överföring av också bilder - i färg. Blir det samma framgång? Det tror i alla fall TV4, mobilportalen Halebop, Pressens Bild, TT, Sony Ericsson och teknikföretaget Drutt (avknoppning från Halebop, som ägs till 25 % av Telia) som lagom till fotbolls-VM startade en tjänst för nyheter samt tre bilder från varje match. Ericsson tror att MMS i Sverige kommer att vara större än SMS år 2005. (Ny Teknik 29/5 2002, CS 10/6 2002)

118 118 kopplar samtal även till Hi3G. Nummerupplysningstjänsten 118 118 från Respons har tecknat avtal med mobiloperatören Hi3G om att koppla samtal till dess kunder. Hittills har detta enbart erbjudits Teliakunder. (Waymaker 1/7 2002)

2.5 Siffror

Elektroniska tidskrifter och databaser inom humaniora och teologi: hur används de? Så heter en rapport från en undersökning hösten 2001 vid Uppsala universitet. Här kan man bl a ta del av statistik över användningen av ett antal elektroniska tidskrifter (vid EBSCO, EMERALD, IDEAL, IOPP, MUSE, Science Direct och SwetsNet) och databaser (bl a vid ProQuest och Silverplatter). (www.kb.se/BIBSAM/ansvbibl/projekt/humaniora/elekresurs02.pdf) (BIBSAM 20/6 2002)

Ny rapport från PTS: Svensk Telemarknad 2001. Här några siffror av relevans för informationsbranschen. Marknaden för Internetaccess är väldigt fragmenterad, med ett hundratal ISP-er (leverantörer). Totalt omsattes 4.63 miljarder kr, varav 1.44 miljarder kr gällde fast access. Störst var Telia med 39 % av omsättningen. Därefter följde Tele2 med 15 %, Worldcom med 4 % och Spray och Telenordia med vardera knappt 4 % och Utfors med 3 %. Antalet kunder ökade med 23 % från år 2000 till 2.849.000 (varav 300.000 företagskunder). 79 % var uppkopplade via modem, 3.5 % via ISDN och övriga ca 18 % via ADSL, kabel-TV eller annan fast access. Bland privatkunderna hade 9 % ADSL. De mest uppseendeväckande siffrorna rör SMS. Antalet sådana var drygt 1 miljard, vilket är 116 % mer än år 2000. SMS står därmed för 7 % av den totala genomsnittliga intäkten per kund för mobila tjänster. (www.pts.se) (PTS rapport PTS-ER-2002:11, CS 29/5 2002)

CD-ROM och DVD svarar för en femtedel av svenska "interaktiva medier-företags" produktion. Det uppges i den andra studien av den svenska branschen för interaktiva medier. Bakom står MITIOR vid Arbetslivsinstitutet. Den första studien utfördes 1997. (www.nwl.se, www.teldok.se) (Sandberg & Augustsson: "Interactive Media in Sweden 2001") (Manag.of Technology 2/6 2002)

2.6 Legalt

Regeringen ger KB rätt att spara webbsidor. Regeringen har genom en särskild förordning (SFS 2002:287) beslutat att KB får samla in, bevara och tillhandahålla den svenska webben. Därmed är den fråga löst som sedan projektstarten 1996 av projektet Kulturarw3 hängt i luften och som ställdes på sin spets när Datainspektionen DI nyligen menade att projektet var olagligt. Den nya förordningen ger också KB tillåtelse att visa materialet inom huset för användning i forskningssyfte. Kulturarw3 har hittills samlat in 65 milj sidor. (KB 5/6 2002, CS 12/6 2002, DI 13/6 2002, DN 14/6 2002)

Lagar om tryck- och yttrandefrihet anpassas till Internet. Riksdagen godkände regeringens förslag om ändringar i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen för att anpassa grundlagsskyddet till den tekniska och mediala utvecklingen vad gäller webb- och annan elektronisk kommunikation. En rad publicister menar i ett upprop (som relateras på ledarplats i DN) att staten tafsar på grundlagsskyddade rättigheter i allt större utsträckning. Eftersom det gäller grundlagsändringar kommer riksdagen att behandla frågan igen efter höstens val. (Riksdagen 15/5 2002, CS 15/5 2002, DN 19/5 2002)

Kreditupplysning på nätet utan omfrågadkopia prövas igen - nu av Regeringsrätten Det gäller alltså den följetong som började förra året i och med att kreditupplysningsföretaget Svensk Upplysningstjänst (SvU) började erbjuda kreditupplysningar om privatpersoner utan att personen ifråga fick reda på det (s k omfrågadkopia). Man menade att det inte behövdes eftersom det bara rörde sig om återpublicering av en tryckt skrift. Datainspektionen (DI) reagerade men SvU överklagade till länsrätten som gav bolaget rätt. DI överklagade i sin tur till Kammarrätten i Stockholm - som fastställde länsrättens dom. DI överklagade då hos Regeringsrätten, som nu har meddelat prövningstillstånd. Till saken hör att de andra kreditupplysningsföretagen under tiden startat liknande tjänster. (DI 19/6 2002, Metro 18/6 2002, Finans Vision 18/6 2002, InfoTorg juni 2002)

Datainspektionen utreder Vägverkets registrering av telefonnummer. Personer som utnyttjar Vägverkets service Bilsva registreras utan att informeras om detta. Numren kan sedan användas av t ex försäkringsbolag som utreder bedrägerier. Frågan är om det är ett brott mot PUL. (Upsala Nya Tidning 19/6 2002).

Hemlig information får skickas mellan myndigheter. Även sekretessbelagd information ska kunna skickas mellan försäkringskassorna, RFV, CSN, länsarbetsnämnderna och arbetslöshetskassorna. Enligt en ny lag som trätt i kraft den 1/7 är de skyldiga att lämna ut information till varandra. Dessutom ska de i viss utsträckning få direkt tillgång till sökning i varandras register. Syftet är bl a att bekämpa fusk med bidrag. (Metro 5/6 2002)

EU-parlamentet godkände beslutet om att förbjuda oönskad e-postreklam. Man fastnade alltså för s k opt-in (mottagarens tillstånd krävs). Beslutet gäller även SMS. De nya bestämmelserna ska nu formellt antas av ministerrådet och därefter införas i nationell lagstiftning som ska träda i kraft hösten 2003. (SWEDMA 30/5 2002, CS 31/5, 3/6 2002, DN 1/6, 17/6 2002, Ny Teknik 5/6 2002, Mail-IT 3/6 2002)

2.7 Offentliga satsningar

KB/BIBSAM utreder samordning av ämnesportaler. En förstudie har gjorts om möjligheter till samordning av den dryga handfull av ämnesportaler som byggts upp inom ansvarsbibliotekssystemet (bl a EELS - teknik, NOVAGate - lantbruk, AGORA - humaniora, Rättskällan - juridik, SamWebb - samhällsvetenskap, och BIOGATE - biologi) samt ev. tillkommande ämnesportaler. I ett protokoll från BIBSAM referensgruppsmöte kan man läsa att "BIBSAM stödjer utvecklandet av portalerna men varje bibliotek ska själv ansvara för innehållet. Frågan är om ekonomiskt stöd kan ges till uppbyggnaden av en 'kritisk massa' " samt att "Jon Erik (Nordstrand) påpekade att innan man utvecklar nya portaler borde studera hur och i vilken omfattning redan existerande portaler används." (BIBSAM 6/5 2002, 13/5 2002)

BIBSAM äskar 30 milj kr för biblioteksportal för nätuniversitetet. Den ska byggas upp i direkt anslutning till nätuniversitetets portal för IT-stödd distansutbildning. Till biblioteksportalen kan redan befintliga tjänster länkas. Dessutom föreslår BIBSAM ett program för utvecklingsinsatser inom olika områden, bl a fulltextsamlingar, bibliotekskataloger och ämnesportaler. Medel äskas för 10 milj kr om året i 3 år fr o m 2003. (KB/BIBSAM 30/5 2002, Metro 4/6 2002)

Nationellt IT-användarcentrum NITA har invigts. Det är beläget vid Uppsala universitet och invigdes av Mona Sahlin den 7 maj. (www.nita.uu.se) (Mail-IT 15/5 2002, CS 24/5 2002)

3. Offentlig information mm i EU och Sverige

3.1 EU-kommissionen

Handlingsplan för eEurope godkänd vid toppmötet i Sevilla 21-22/6. Den benämns "eEurope 2005: An information society for all" och innehåller ett antal förslag på hur utvecklingen av infrastruktur och tjänster ska utvecklas. Bl a vill man skapa ett så fördelaktigt investeringsklimat som möjligt för den privata sektorn och därmed medverka till nya jobb, ökad produktivitet och en moderniserad offentlig sektor. Självklart talas det om bredband, e-handel, säkerhetsfrågor etc, men också lite om information, om än mest indirekt. Man talar t ex Internetkomst (med bredband) från alla skolor och universitet, om "e-learning" och "the knowledge society". Betr "e-health" talar man om "health information networks between points of care" och att man ska "ensure that online health services are provided to citizens". (europa.eu.int/information_society/eeurope/news_library/documents/eeurope2005/eeurope2005_en.pdf) (Mail-IT 2002:19, 2002:22, CS 7/6 2002)

EU vill gynna kommersiell användning av offentligt producerad information. EU-kommissionen har publicerat ett förslag till direktiv om användning av offentligt producerad information. Förslaget genomsyras av hur viktigt det är att gynna uppkomsten av informationstjänster som baseras på sådan information. Det åstadkoms genom att minska hindren mot "återanvändning" av denna, t ex för kommersiell verksamhet. Det gynnar Europa därför att det kommer att ge mycket stora intäkter och skapa massor av jobb. Man nämner dock mycket få exempel och jag tycker nog att man går till ganska stora överdrifter - men så är i alla fall tongångarna. Förslaget till direktiv utgör f ö en del av handlingsplanen för eEurope. (ftp.cordis.lu/pub/econtent/docs/public_sector_proposal_for_directive_en.pdf) (Proposal för a European Parliament and council directive on the re-use and commercial exploitation of public sector documents, Brussels, 5.6.2002, COM(2002) 207; 2002/0123 (COD))

3.2 Sverige

Breddtjänster

Björn Rosengrens alibi? IT-kommissionens nya rapport "Breddtjänster - ett nytt skede i IT-politiken" väcker uppmärksamhet i media. Rapporten presenterades av näringsminister Björn Rosengren vid en presskonferens i samband med att han öppnade Offentliga rummet i Luleå den 4 juni. "Breddtjänster" är IT-kommissionens namn på "attraktiva, långt utbyggda digitala tjänster till nytta för enskilda människor, företag och förvaltningar". (Anm: dvs det som tidigare kallats "den mjuka infostrukturen" - det bergepp som myntades av Sören Lindh (då på Statskontoret, nu på IT-kommissionen) för två år sedan. Han är också en av upphovsmännen till rapporten, som han när jag talar med honom beskriver som något av "IT-kommissionens testamente". /LK).

Rapporten framhäver betydelsen av breddtjänster snarare än teknik för att skapa "förutsättningar för ett bättre arbets- och vardagsliv för alla medborgare". "Sverige har som få länder tillgång till stora, systematiskt ordnade informationsresurser i samhällets regi. Dessa resurser kan göras digitalt tillgängliga för breddtjänster". Björn Rosengren sammanfattade framgångsformeln som "Bredband och Bred information ger Breddtjänster".

Björn Rosengren har ju anklagats för bristande intresse för IT i allmänhet och IT-kommissionen i synnerhet. Är hans engagemang i just denna rapport ett sätt att bättra på sitt anseende? Valfläsk? Rapporten har hur som helst uppmärksammats i media som få andra rapporter från IT-kommissionen.

Ny Teknik är kritisk och skriver på ledarplats att IT-kommissionen ägnar sig åt "fluffiga visioner och framtidsscenarier" istället för att "arbeta fram konkreta, realpolitiska förslag färdiga att ta tag i på en gång"./LK

(www.itkommissionen.se) (IT-kommissionens rapport 3/2002 (SOU 2002:51), Ny Teknik 12/6 2002, CS 7/6 2002, DN 11/6 2002, Telekom idag 5/6 2002, m fl)

Vårt digitala tjänstesamhälle - vision 2001 + är ytterligare en rapport från IT-kommissionen. Den utkom innan Breddtjänster och beskriver - delvis i dialogform med ett antal experter - visioner om bl a samhällets tjänster, hälso- och sjukvård, kultur, medier och näringsliv år 2001. Den är på ca 350 s men ger ändå inte så mycket konkret (men det är ju frågan om just visioner!). De visioner som beskrivs i Breddtjänster tycks delvis baserade på denna rapport. (www.itkommissionen.se) (SOU 2002:25)

Rättsinformation

Rättsinformationssystemet får ny huvudman. I en lägesrapport och en slutrapport från "Förstudien för en successiv utveckling av rättsinformationssystemet (Gulag)" beskrivs allt från åtagandet, krav på innehållet, märkning och söksystem till tänkta målgrupper. Intressant att notera är de målgrupper arbetsgruppen anser som viktigast är "de som arbetar med lagstiftning och annan rättsbildning på myndigheterna samt den ovane användaren som använder systemet för privat bruk".

Visserligen sägs att systemet även ska vara tillgängligt även för "den privata marknaden" och att "staten bör ta på sig ett visst ansvar för att förädla rättsinformationen" men uttrycks ändå att "de kommersiella aktörerna svarar för att på en mer avancerad teknisk nivå förädla informationen för de professionella användarna" - även om "det finns invändningar ... som bör beaktas". I en passus kan man läsa att "Informationen bör till största delen tillhandahållas utan avgifter".

Rapporterna konstaterar att arbetet med Rättsinformationssystemet inte kommit så långt som man avsett och "att en utveckling på kortare sikt bör genomföras på en mer realistisk nivå", dvs att främst inriktas på att förbättra portalen Lagrummet. De långsiktiga ambitioner som lades fast av riksdagen 1998 kvarstår dock. Bland dessa finns "möjlighet att göra fritextsökningar och strukturerade sökningar över hela systemet". I slutrapporten redovisas ett beslut den 27/6 2002 som innebär att rättsinformationssystemet fått en ny huvudman inom Regeringskansliet. Lägesrapporten berör också lite om EUs rättsdatabaser (europa.eu.int/eur-lex), som ju även består av s k "mervärdestjänster". Där sägs att "Betaltjänster svarar för närmare hälften av inkomsterna för att utveckla och driva portalen". (Regeringskansliet/Förvaltningsavdelningen FA2002/1663/ARK/BIBL. PM 2002-03-15 (lägesrapport), PM 2002-05-31 (slutrapport))

Riksdagens revisorer riktar kritik mot hur rättsinformationsservicen med IT sköts. Även Riksdagens revisorer har varit flitiga i vår och har nu presenterat sin Förstudie 2001/02:21: "Ordning på rätten - reglerna som följer på lagarna och informationen om vad som gäller". Den inleds med en koncis och bra "historik" vad gäller datorbaserad rättsinformation mm (Rättsdata, Rättsbanken, Rixlex, rättsinformationssystemet, SverigeDirekt, Samhällsguiden).

Därefter redovisar man hur väl man anser att staten följt regeringens riktlinjer vad att "med hjälp av IT svara för en kontinuerlig grundservice på rättsinformationens område". Bland synpunkterna finns att "... systemet är inte uppbyggt så att det går att se vad som gäller inom ett område ...", "... det går inte att utan ingående kunskaper följa bemyndigandedekjorna ...".

Vidare: "De kommunala författningarna ingår inte ... är inte heller enhetligt förtecknade ...", "det finns inte något beslut om hur rättsinformationssystemet ska drivas ... Ansvarsförhållandena är också oklara." "SverigeDirektutredningen har föreslagit att SverigeDirekt organisatoriskt ska samordnas med rättsinformationssystemet och ingå i Statskontorets organisation. Enligt samma förslag ska Samhällsguiden uppgå i SverigeDirekt. Samhällsguidens problemorienterade inriktning skulle då till stora delar gå förlorad."

Övrigt

Vägledning om diarium på Internet. Statskontorets nya vägledning på myndigheter "Diarium på Internet" ger en översikt över rättsregler och riktlinjer för själva publiceringen. Här kan man bl a (till min förvåning!) läsa att "bortsett från person- eller samordningsnummer, som aldrig får göras tillgängligt på Internet, behöver övriga personuppgifter, t ex namn, inte döljas". Det förutsätter dock att övriga uppgifter inte är "känsliga", rör lagöverträdelse eller riskerar att kränka den registrerades personliga integriteten.

Här sägs också att man bör att "undvika att skapa onödigt goda förutsättningar för automatiserad kartläggning av enskilda" bör utforma diarierna "så att de i möjligaste mån inte tillåter extern, samtidig sökning i flera myndigheters diarium. Detta innebär att uppgifterna åtminstone inte bör kunna sökas med hjälp av konventionella, allmänt tillgängliga sökmotorer, t ex Altavista och Google. ... Myndigheten bör av den anledningen göra sitt diarium tillgängligt i form av en databas som är externt sökbar". Tja, vad säger man? På marknaden finns det ju flera produkter av typen "metasökmotorer" som enkelt kan förmås att utföra samtidig sökning i flera databaser. Nåväl, i övrigt är skriften i mitt tycke lärorik och redig. (www.statskontoret.se) (Statskontoret 5/6 2002, CS 7/6 2002, LK)

Rådet för Öppna Sverige föreslår permanent funktion för öppenhet och insyn. Rådet har på uppdrag av regeringen bedrivit kampanjen Öppna Sverige hösten 2000 - 30 juni 2002. Den avslutas nu med betänkandet Öppna Sverige (Ds 2002:27). Man föreslår en permanent funktion för öppenhet och insyn i offentlig förvaltning. Den ska arbeta med omvärldsbevakning, opinionsbildning, information till allmänheten, engagemang i skolan och stimulans och stöd till offentlig förvaltning. (Man puffar bl a för diarium på Internet "som kan ge offentlighetsprincipen en ny dimension under 2000-talet").

Funktionens kansli bör placeras vid Statens kvalitets- och kompetensråd KKR (en stabsmyndighet åt regeringen med 10 anställda) och ledas av ett "Öppenhetsråd" med företrädare för staten och kommun- och landstingsförbunden. Det är i första hand angeläget att webbsidan hålls levande. Budgeten föreslås bli ca 4 milj kr. (DS 2002:27)

Så flödar det av skrivelser kring 24-timmarsmyndigheterna. I förra numret av nyhetsbrevet avhandlade jag Statskontorets förslag om 24-timmarsmyndigheter. Sedan dess har mycket hänt - i alla fall "på pappret". Statskontoret har bl a publicerat vägledningen "24-timmarswebben" och, framför allt, den andra lägesrapporten till regeringen om 24-timmarsmyndigheten: "På väg mot en nätverksförvaltning". I den sistnämnda sägs bl a att även om allt fler använder sig av den offentliga förvaltningens service på Internet så är det långt kvar till visionen och ytterligare initiativ måste tas för att visionen ska kunna förverkligas. Statskontorets Öppna System 2/2002 behandlar också ämnet. Allt detta finns tillgängligt via (www.stk.se).

Mycket skrivs också i pressen. Jag tycker en artikel i Computer Sweden 22/5 2002 sammanfattar ganska bra vad det hela rör sig om - och om de motkrafter som finns: "När statskontoret ... skapar en gemensam infrastruktur som alla myndigheter måste rätta sig efter får det en enorm kraft i en myndighetstradition som bygger på att var och en arbetar för sig själv."

I alla fall kan man konstatera att alla rapporter och utredningar jag nämner ovan i stort sett pekar åt samma håll och är mer eller mindre relaterade till varandra. Nu är det samverkan som gäller - vad rör IT, tjänster - och produktion av information. Och det kommer att ha positiva konsekvenser för vår informationsförsörjning. Om visionerna nu kan förverkligas ...